ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS I STOCKHOLM SAMMANKOMST

DEN 11 MARS 1893.

Föreningen hade lördagen den 11 mars å Hôtel Phoenix sin vintersammankomst, hvilken på grund af sjukdomsfall för ordföranden blifvit uppskjuten från den ordinarie dagen, som är sista lördagen i februari månad.

Ordföranden anmälde, att Föreningen förlorat en af sina yngre ledamöter, apotekaren R. O. I. WALLENGREN, som afled i Höganäs den 2 dennes af hjärtslag nära 30 år gammal.

En Föreningens hedersledamot »professor zoologiæ Hopeanus» i Oxford, JOHN OBADIAH WESTWOOD, slutade den 2 januari detta år efter någon tids sjuklighet sin långa lefnad.[1] I sammanhang härmed meddelades, att flere framstående entomologer under senare tid aflidit, såsom den utmärkte kännaren af de s. k. småfjärilarna mr STAINTON i England; professorn HERMAN BURMEISTER, född den 16 jan. 1807 och död den 2 maj 1892 genom följderna af en olyckshändelse i Buenos Ayres, där han var direktör för det naturhistoriska museet alltsedan 1861, då han flyttade ut från Tyskland; den bekante dr. C. A. DOHRN, som var under nära 40 år ordförande i Stettins Entomologiska Förening och under samma tid utgifvare af »Stettiner Entomol. Zeitung». Han sysselsatte sig särskildt med skalbaggarnas ordning, men var för öfrigt en man med vidt omfattande kunskaper. Han var vid sin död i juni 1892 i sitt 86:te år; slutligen generalmajoren F. O. QVEDENFELDT, som nyligen afled vid 75 års ålder i Berlin. Han hade i synnerhet sysselsatt sig med skalbaggsfaunan i Afrika.

Sedan föregående sammankomst hade följande nya med-

[1] En kort minnesteckning öfver denne märklige man är införd i föreliggande häfte af Ent. Tidskr. sid. 79.

lemmar ingått i Föreningen: såsom ständiga ledamöter: Hushållningssällskapen i Elfsborgs (norra), Örebro och Norrbottens län; såsom årligen betalande ledamöter: Hushållningssällskapen i Kalmar (södra), Linköpings och Blekinge län, anmälda af statsentomologen S. LAMPA; vidare landshöfdingen, R. o. K. af K. M. O. m. m. OSKAR ROBERT THEMPTANDER, anmäld af direkt. STJERNQUIST; med. lic. HJALMAR AGNÉR (Stockholm) samt distriktslæge d:r med. ANDREAS BREDAL WESSEL (Kirkenæs i Sydvaranger, Norge) anmäld af hr konservator SPARRE-SCHNEIDER.

På förslag af styrelsen invalde Föreningen två nya hedersledamöter: d:r OTTO STAUDINGER, den berömde lepidopterologen i Blasewitz nära Dresden, och d:r HERMAN HAGEN, en varm vän af Skandinaviens insektfauna och af nordens entomologer, boende i Cambridge, Massachusets, N. Amerika.

Därefter upplästes revisorernas berättelse om verkställd granskning af Föreningens räkenskaper och förvaltningen för öfrigt, hvarefter fullständig ansvarsfrihet beviljades. (Se sid. 190.)

Föreningen beslöt sedan att, enligt ett af kapten GRILL vid föregående sammankomst väckt och då bordlagdt förslag, anslå 60 kronor att, på sätt styrelsen finner bäst, användas till ett entomologiskt »vandringsstipendium» åt någon lämplig skolyngling dels för att lifva hågen för entomologiens studium vid våra högre elementarläroverk och dels för att, om stipendiet fortfarande kan komma att utdelas till elever i olika läroverk, på detta sätt småningom erhålla kännedom om insektvärlden i olika delar af vårt land, hvarjämte sådane stipendiater möjligen kunde efter hand utbildas till sakkunnige iakttagare af skadeinsekter och deras härjningar.

Ett af byråchefen J. MEVES å decembersammankomsten väckt och bordlagdt förslag till ändring af § 3 i Föreningens stadgar, hvilket blifvit tillstyrkt af styrelsen, antogs af föreningen. (Se s. 192.)

Professor CHR. AURIVILLIUS redogjorde sedan för en på Madagaskar, i den högbergiga öns inre delar, af Hova-stammen sedan urminnes tider odlad och använd egen silkesspinnare, *Borocera madagascariensis*, hvars larv lefver på en ärtväxt, en art af släktet *Cajanus*, hvarför denna spinnarefjäril äfven bär namnet *B. Cajani*. Fjäriln är blekt gulbrunaktig och har för öfrigt det för spinnarna karaktäristiska utseendet. Larven, som är tämligen

tjock och klumpig, utmärker sig på andra och tredje kroppsringarna genom grupper af svarta, styfva, nålhvassa borst- eller tagghår, hvilka uppresas på ända och utspärras, då larven oroas. Dessa hår fästas sedan spridda på ytan af den stora silkeskokong, hvarmed larven omgifver sig, då han skall öfvergå till puppstadiet. Kokongerna kastas, när de blifvit fullt färdiga, i kokhett vatten, hvarigenom puppan dödas och de stickande håren lossna. Man har icke funnit på att, såsom det sker med den vanliga mullbärsfjärilens silkeskokonger, haspla upp de trådar, som bilda kokongerna, utan dessa torkas sedan puppan dödats och borttagits och kardas såsom ull, som sedan spinnes till tråd, hvaraf tyg väfves. Detta silkes naturliga färg är gråbrunaktig, men man färgar det ock i andra färger. Väfnader af detta silke hafva icke någon sidenglans och kännas sträfva. Hr A. förevisade larven, kokongen och tyg af denna spinnares silke, nyligen erhållet direkt från Madagaskar.

I sammanhang härmed förevisade professor A. en annan ny spinnarefjäril med dess larv, hemförd från Kamerun af kand. Sjöstedt och efter honom benämnd *Gonometa Sjöstedti* Aur. Larven är af ovanlig storlek och har kroppen starkt beväpnad å alla segmenten med talrika, spridda, svarta, nålhvassa borsthår. Man har icke i Kamerun ännu funnit på att tillgodogöra sig silket ur de mycket stora kokongerna, men man kan tänka sig möjligheten, att man genom dessa kokongers användning skulle kunna erhålla ytterligare en produkt af värde från detta land. Hr A. förevisade Edwards vackra arbete »*North-American butterflies*» och påpekade det egendomliga förhållandet, att en för Skandinaviens fjälltrakter och N. Amerika å myrar gemensam dagfjäril, *Œneis Jutta* Hb. företer i vissa hänseenden olika lefnadsvanor i de olika hemorterna, bland annat däruti, att den amerikanska fjärilen aldrig sätter sig att hvila på trädstammar, hvilket fjärilen i Sverige efter regeln gör.

Kaptenen C. Grill förevisade ett behändigt, portativt »universal-instrument för entomologer,» afsedt i synnerhet för åtkomsten af i ved, under bark och i jorden befintliga skalbaggar och larver. Instrumentet kunde användas såsom bila, hammare, mejsel, bräckjärn, spade och såg.

Statsentomologen S. Lampa redogjorde för en liten flugart,

Chlorops circumdata Meig., som i stor mängd framkommit ur en af professor Wittrock tillvaratagen s. k. »häxekvast» å gran, och uppmanade till undersökning af dylika missbildningar, hvilkas uppkomst icke vore med säkerhet känd. Möjligt kan vara, att dessa små flugors eller måhända andra insekters angrepp äro orsaken till s. k. »häxekvastar», »marvasar», och dylika missbildningar.

Fiskeriinspektören Lundberg framhöll, huru skadliga för fiskyngel och småfisk åtskilliga i vatten lefvande insekter äro, såsom bland skinnbaggarna i synnerhet *Notonecta glauca* (ryggsimmaren), hvars sting äro ytterst smärtsamma, samt äfven *Nepa cinerea* (klodyfveln), hvilka äro allmänna i våra sötvattensamlingar och föröda småfisken.

Byråchefen J. Meves hade iakttagit, att den såsom rofdjur bekanta vattenskalbaggen *Dytiscus marginalis* (den gulkantade dykaren) vågade angripa t. o. m. så stora fiskar som fullvuxna rudor.

Oskar Th. Sandahl.

Revisionsberättelse för år 1892.

Undertecknade, som vid Entomologiska Föreningens sammanträde den 14 sistlidne december utsågos att revidera räkenskaperna för år 1892, få efter verkställdt uppdrag afgifva följande berättelse.

A. F. Regnells fond och P. F. Wahlbergs fond, hvilkas räntor öfverförts till allmänna ksssan, hade under året icke vunnit någon förökning samt utgjorde hvardera 2,000 kronor.

Ständiga ledamöters fond, hvarifrån räntan äfven öfverförts till allmänna kassan, hade under året vunnit en förökning af 300 kr., i det att tre nya ledamöter tillkommit. Den utgjorde vid årets slut 1.800 kronor.

Oskar Sandahls fond, hvarifrån räntan likaledes öfverförts till allmänna kassan, hade under året vunnit en förökning af 190 kr. genom gåfvor af sällskapet »Fauna» (50 kr.), professor Aurivillius (50 kr.) och statsentomologen Lampa (90 kr.) samt utgjorde vid årets slut 2,808 kronor.

Af det sagda framgår, att de fyra förenämnda fonderna vid årets slut tillsammans utgjorde 8,608 kronor.

Ställningen i allmänna kassan utvisas af följande öfversikt:

Debet.

Inkomster:

Under året influtna årsafgifter:	
1 för 1891	
307 » 1892; S:a 308 st. à 6 kr.	1,848: —
Räntor från förenämnda 4 fonder	397: 29
Statsanslag för utgifvandet af »Uppsatser i praktisk entomologi»	1,000: —
Gåfva af kassaförvaltaren, professor SANDAHL	200: —
Behållning å försålda exemplar af tidskriften, »Uppsatser i praktisk entomologi» och GRILLS ordbok	103: 97
Försålda separater ur biblioteket	41: 10
Diverse	4: —
Summa kr.	3.594: 36

Kredit.

Utgifter:

Betalning af skuld till kassaförvaltaren från 1891		134: 42	
Tillståndsbevis för utgifvandet af Entomologisk Tidskrift		25: —	
För framställandet af årg. 1892 af Tidskriften och af »Uppsatser i praktisk entomologi II».			
Tryckning, papper och häftning	1,628: 80		
Illustrationer	696: 25		
Separater	38: 65		
Författarearvoden (hvaraf 140 kr. skänkts till OSKAR SANDAHLS fond)	300: —	2,663: 70	
Utsändning af tidskriften till in- och utlandet		221: 42	
För biblioteket (bokinköp, inbindning och bokfrakter)		64: 50	
För sammankomsterna		53: 94	
Diverse		36: 45	3,199: 43
Behållning till 1893			394: 93
		Summa kr.	3,594: 36

Det statsbidrag, hvaraf Föreningen äfven under 1892 varit i åtnjutande, har möjliggjort dels utgifvandet af det häfte af »Uppsatser i praktisk entomologi», som utgjort ett villkor för detta bidrag, dels, enär detta häftes innehåll äfven influtit i tidskriften, framställandet af en särdeles värderik årgång, på hvilken kunnat påkostas vida dyrbarare illustrationer än eljest varit förhållandet. Till minskning af Föreningens omkostnader för dessa illustrationer har kassaförvaltaren medverkat genom den gåfva af 200 kr., som han lämnat såsom bidrag till kostnaden för de planscher, som åtfölja E. HOLMGRENS uppsats.

Såsom nyss lämnade redogörelse för allmänna kassans ställning utvisar, förefanns vid årets början en skuld af 134 kr., 42 öre, men däremot vid årets

slut en behållning af 394 kr, 93, öre, hvadan ställningen förbättrats med 529 kr. 35, i hvilket belopp 200 kr. utgöras af kassaförvaltarens nyssnämnda gåfva. Om man äfven medräknar de 490 kr., hvarmed Föreningens räntebärande fonder undet året vuxit, finner man ställningen vara i sin helhet förbättrad med icke mindre än 1,019 kr. 35 öre, hvaraf 390 kr. i gåfvomedel.

Antalet ledamöter uppgick vid slutet af år 1892, förutom 4 hedersledamöter och 14 ständiga, till 334, hvaraf 317 betalande. Af sagde 334 voro 288 svenskar, 13 norrmän, 12 finnar, 6 danskar och 15 från utlandet.

Såsom behållning vid årets slut förefinnas, ehuru ej af oss inräknade i föregående räkenskapsöfversikt, restupplagorna af Föreningens publikationer samt för försäljning afsedda, men ännu ej realiserade separater ur biblioteket.

Föreningens säkerhetshandlingar hafva af oss inventerats och befunnits vara i vederbörligt skick samt öfverensstämma med de i styrelsens protokoller därom antecknade beslut. Räkenskaperna äro i god ordning och med tillhörande verifikationer försedda, hvadan vi på grund af sålunda verkställd granskning tillstyrka Entomologiska Föreningen att bevilja styrelsen full ansvarsfrihet för dess förvaltning under år 1892. Därjämte få vi, på grund af tagen kännedom om styrelsens verksamhet, med synnerligt nöje framhålla, hurusom Föreningens arbetschef och styrelsen i dess helhet med samma oförtrutna och uppoffrande nit, som förut, vårdat Föreningens angelägenheter.

Stockholm den 10 mars 1893.

H. G. O. Enell. **Simon Nordström.**

Förslag till ändring af § 3 i Föreningens stadgar.

Den alltjämt fortgående utveckling i verksamhet, åt hvilken Entomologiska Föreningen allt sedan sin stiftelse haft att glädja sig, torde kanske icke minst hafva berott på den kontinuitet, med hvilken hennes angelägenheter hittills kunnat skötas, och torde bibehållandet af en viss kontinuitet äfven för framtiden vara så mycket viktigare, sedan Föreningen, understödd af staten, kunnat bringa till verklighet det önskemålet, att till den stora allmänheten sprida kunskapen om entomologiens praktiska betydelse. Likväl innefatta Föreningens stadgar icke för framtiden någon borgen för en sådan kontinuitet, enär möjlighet finnes för, att *hela* styrelsen kan *på en gång* besättas med *nya* och således åtminstone till en början mindre erfarna krafter.

För undvikande af en sådan eventualitet föreslås därför, att styrelseledamöterna — ordföranden och sekreteraren inbegripne —

väljas *icke* såsom nu för endast *ett*, utan för *två* år, så, att för hvarje år förrättas val af blott vissa ledamöter. Härvid synes därjämte böra anordnas så, att ordföranden och sekreteraren icke afgå samtidigt, vidare torde böra införas bestämmelser, som hafva till följd, att den i förenämnda syfte en gång införda ordningen icke rubbas genom ledamots afgång under loppet af den tid för hvilken han valts. Nuvarande stadgar förutsätta icke möjligheten af tillfälligt förfall för sekreteraren, hvilken möjlighet dock är tänkbar och torde denna brist böra afhjälpas. Slutligen synes ock lämpligt vara, att stadgarna åtminstone antyda, hvad styrelsens åligganden i allmänhet äro.

På grund häraf hemställes att § 3 i Föreningens stadgar måtte erhålla följande förändrade lydelse.

§ 3.

Föreningens angelägenheter handhafvas af en bland Föreningens medlemmar vald styrelse, bestående af ordförande, sekreterare samt tre andra ledamöter, hvilka, tillika med två suppleanter, på sista sammankomsten under året med sluten omröstning och medelst enkel pluralitet väljas för en tid af två år sålunda, att ena året sekreteraren äfvensom, första gången efter lottning, två andra ledamöter och en suppleant, samt påföljande året ordföranden, en annan ledamot och en suppleant (nämligen de som icke valts året förut) i sin tur afgå och val till fyllande af deras platser förrättas; de afgående kunna återväljas.

Styrelsens ordförande och sekreterare äro tillika Föreningens.

Afgår styrelseledamot eller suppleant under det första af de två år, för hvilka han blifvit vald, inväljes å Föreningens nästpåföljande decembersammankomst efterträdare för blott det återstående året.

Vid uppkommen ledighet, intill dess val ägt rum, och vid tillfälligt förfall inträda för ordföranden och sekreteraren annan ledamot och för annan ledamot suppleant.

Styrelsen utser kassaförvaltare.

Styrelsen äger icke att fatta beslut med mindre än att tre ledamöter äro närvarande. Viktigare ärenden underställas Föreningens beslut.
